

Välkommen!

Webbinarium om miljö kvalitetsnormer för vatten och fysisk planering – går det att följa normerna och samtidigt se staden växa?

**28 april, 2020
Vi startar 09.15**

(Testa ljud innan dess så ni hör oss och ser bilden)

Det är snart dags för en ny förvaltningsplan med åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer enligt vattenförvaltningsförordningen.

Varför det här seminariet?

Samarbete mellan Miljöförvaltningen, Stockholm stad och Länsstyrelsen i Stockholm genom projektet LIFE IP Rich Waters.

Länsstyrelsen
Stockholm

Program 28 april, 2020

- 09.15 Välkomna! Introduktion till webinariet, kort om Rich Waters-projektet.
- Vattenförvaltningens åtgärdsprogram 2022–2027: Vart är vi på väg?**
Johanna Söderasp, Vattenvårdsdirektör, Vattenmyndigheterna.
- Boverkets vägledningsarbete om MKN vatten under 2020**
Anders Rimne, Boverket.
- Länsstyrelsen i Stockholm vägleder kommuner** - Helena Holst och Maria Andrén Kjell, planhandläggare, Länsstyrelsen i Stockholm.
- 11.00 Paus
- 11.10 **Miljökvalitetsnormer för vatten i detaljplaneringen –Åtäppan**
Karl-Axel Reimer, gruppchef Miljökontoret och Erik Arnaryd, planarkitekt, Södertälje kommun.
- Kommuner diskuterar utmaningarna i nuvarande lagstiftning kring dagvattenhantering** - Elin Ångman, Projektledare för MER – Mälaren en sjö för miljoner.
- Tid för fler frågor och summering
- 12.00 Webinariet avslutas senast kl. 12.

LIFE IP Rich Waters – arbete för god vattenkvalitet

- Driva på vattendirektivsarbetet i Norra Östersjöns vattendistrikt.
- Januari 2017- juni 2024
- Budget 30 miljoner euro
- 35 partnerorganisationer

www.richwaters.se

www.vattenplanering.se

Vilket stöd kan kommunerna få?

Länsstyrelsen i Stockholm stöttar kommuner under projektiden.

Stöd kan handla om:

- Processtöd/ta fram mallar/"vägledning".
- Kunskapsspridning/erfarenhetsutbyte/arrangera tillfällen att mötas.
- Ge förslag!

Läs mer på www.vattenplanering.se

Länsstyrelsen
Stockholm

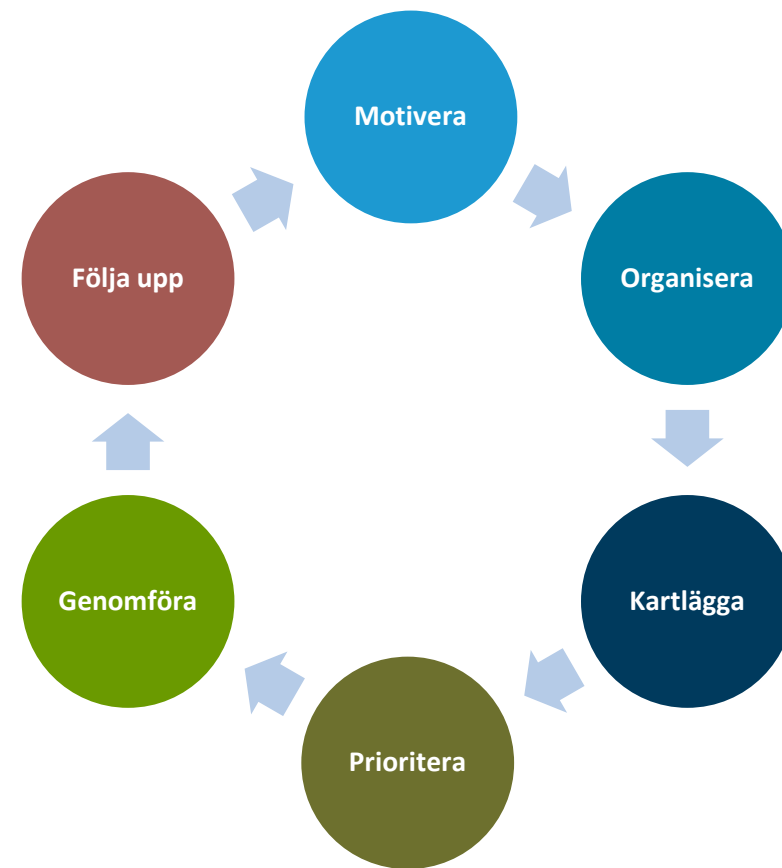
Kommunala erfarenheter som mer hjälp på vägen...

Handbok för strategisk kommunal vattenplanering

Framtagen av Länsstyrelsen i Stockholm/LIFE IP Rich Waters
Publicerad 6 december 2018

- Till hjälp att **strukturera, prioritera, genomföra och följa upp** en sammanhållen vattenplanering.
- Används som inspiration för en egen arbetsmodell.
- Processtöd och "tänkvärt".
- Målgrupp tjänstemän och chefer i första hand.

Vattenförvaltningens åtgärdsprogram 2022-2027: Vart är vi på väg?

Presentation till webinarium 28 april 2020:

Miljökvalitetsnormer för vatten i fysisk planering – går det att följa normerna och samtidigt se staden växa?

Johanna Söderasp

Vattenvårdsdirektör Bottenvikens vattendistrikt

www.vattenmyndigheterna.se

Innehåll

1. Vattenförvaltningens åtgärdsprogram
 - *Juridiska utgångspunkter*
2. Återrapportering 2019
 - *Processen kring återrapportering*
 - *Uppföljning av kommunernas åtgärder för fysisk planering*
3. Reviderat åtgärdsprogram cykel 2022-2027
 - *Huvudsaklig inriktning*
 - *Tankar kring kommunernas åtgärd 6 om fysisk planering*
 - *Distriktsanpassning av åtgärdsprogrammen*

Vattenförvaltningens åtgärdsprogram

- Administrativa åtgärder till myndigheter och kommuner för att uppnå miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten
 - Syftet är att följa miljökvalitetsnormerna!
 - Förslag till konkreta åtgärder i VISS!
- Åtgärderna i själva åtgärdsprogrammet är rättsligt bindande för kommuner och myndigheter (5 kap 11 § MB)
 - Däremot är *inte* förslagen till konkreta åtgärder i VISS rättsligt bindande att genomföra.
 - Det är upp till respektive åtgärdsmyndighet att avgöra vilken åtgärd som är lämpligast att vidta i olika situationer.
- ”Blå tråd” mellan nationella myndigheter, länsstyrelser och kommunala åtgärder där det är möjligt.

Exempel:

Boverket – Åtgärd 1

...vägleda länsstyrelser om överprövning av detaljplaner så att miljö kvalitetsnormer följs

BLÅ TRÅD

Länsstyrelserna – Åtgärd 9

... vägleda kommunernas översikts- och detaljplanering så att miljö kvalitetsnormer följs.

Kommunerna – Åtgärd 6

... genomföra sin översikts- och detaljplanering samt prövning enligt PBL så att MKN för vatten kan följas.

Vägledning till
Länsstyrelsen

Vägledning till
kommuner

Genomförande

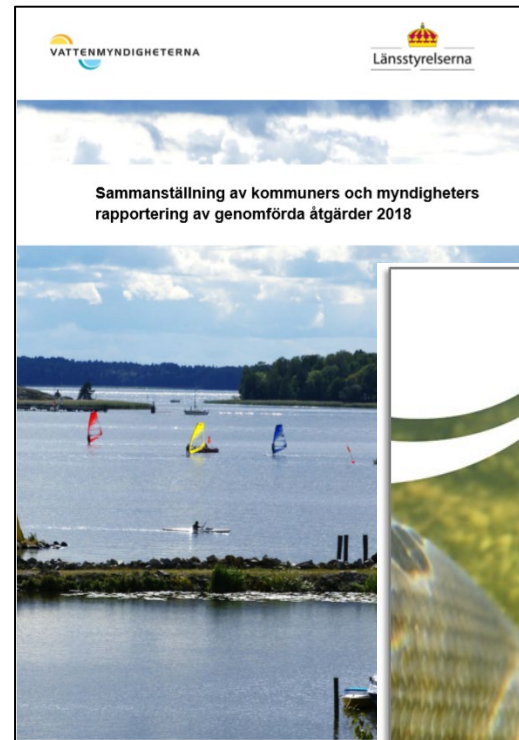
Normen följs

Återrapportering

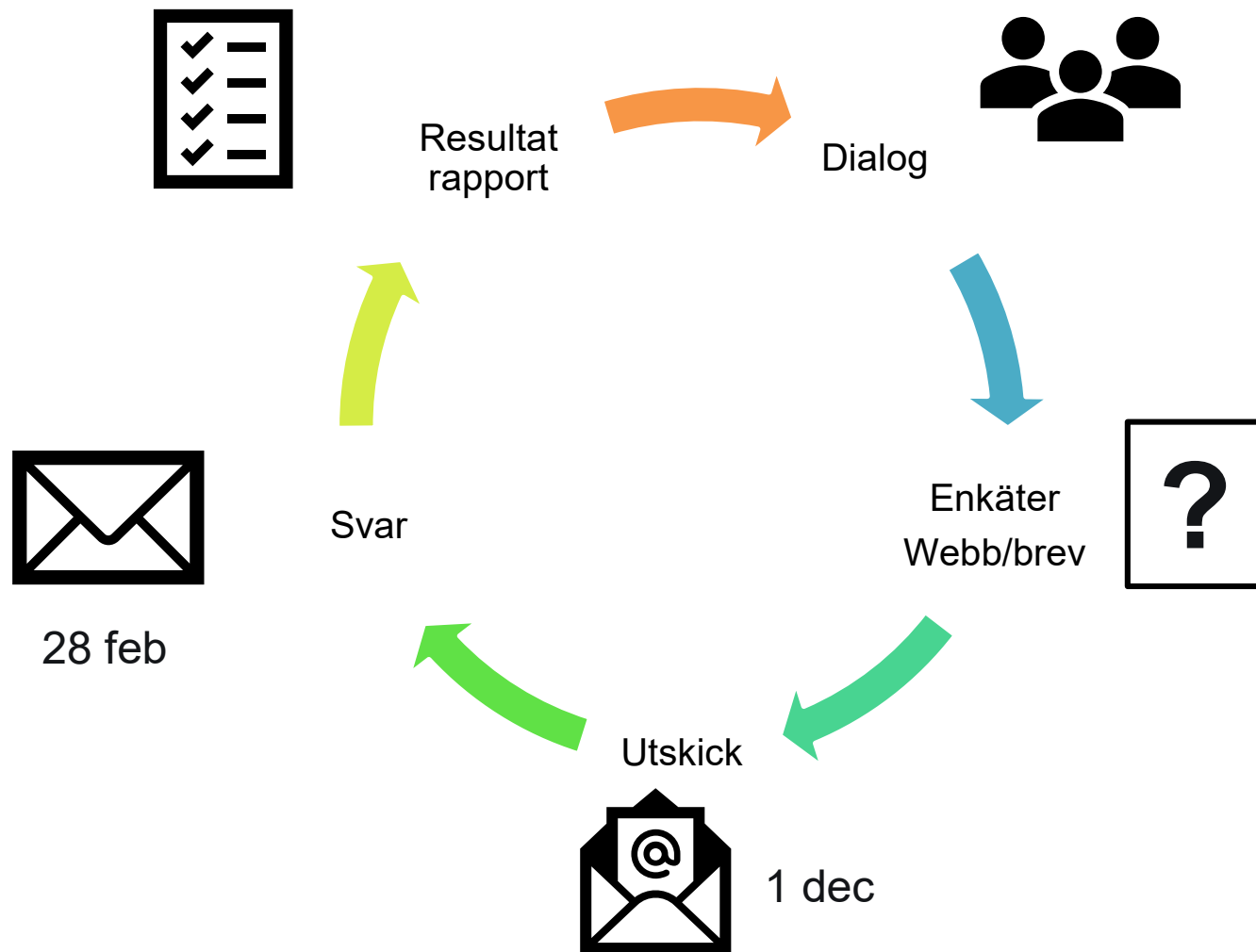
Åtgärd 1. *Alla myndigheter och kommuner som omfattas av åtgärdsprogrammet ska senast i februari varje år rapportera till vattenmyndigheten vilka åtgärder som genomförts under föregående kalenderår...*

Viktigt underlag för:

- Uppföljning åtgärdsgenomförande
- Reviderat åtgärdsprogram
- Sprida goda exempel m.m.

Processen

Kommunernas återrapportering 2019

- 261 av 290 svarade totalt
- Åtgärdsarbetet går sakta men säkert framåt!
- Sammanställning inom kort på:

vattenmyndigheterna.se

Exempel: Hur arbetar kommunerna med översikts- och detaljplanering samt prövning enligt plan- och bygglagen så att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas?

Svar 2019, (2018 inom parentes):

- a) 75 (66) procent har gjort en miljöbedömning av översiktsplanerna.
- b) 52 (46) procent har tagit hänsyn till åtgärdsbehoven i VISS för gällande översiktsplan
- c) 71 (66) procent har tagit hänsyn till MKN för vatten för vattenförekomster och avrinningsområden som berörs av översiktsplanen.
- d) 46 (45) procent rapporterar att andra insatser har gjorts för att följa MKN för vatten i översiktsplanen

Vad behöver kommunerna för att bättre hantera MKN i fysisk planering?

(plan och byggenkäten 2018)

57 (63)* procent anser att det behövs **utvecklad vägledning**

16 (14)* procent ser behov av **förändrad lagstiftning inom PBL**

39 (40)* procent har behov av **mer interna resurser**

13 (13)* procent uppger att de inte ser några behov

12 (8)* procent lyfter fram andra behov än svarsalternativen

*(2017 års rapportering)

Inriktning åtgärdsprogram 2022-2027

- Vi utgår ifrån befintligt åtgärdsprogram och reviderar/uppdaterar/förbättrar det
- Endast administrativa åtgärder; Programmen ska inte innehålla åtgärder som riktar sig myndigheter och kommuner i egenskap av verksamhetsutövare
- Förslag till **ny generell åtgärd** om åtgärdsmyndigheters och kommuners ansvar för att konkretisera åtgärdsprogrammet inom sitt ansvarsområde. Tydliggör det befintliga ansvaret.
- Den s.k. "blå tråden" behålls och förtydligas ytterligare där så är möjligt
- Ökat fokus på **samverkan** i avrinningsområden och förtydligande av kedjan: ansvar, planering och genomförande

Exempel: Kommunerna åtgärd 6

Kommunerna ska genomföra sin översikts- och detaljplanering samt prövning enligt plan- och bygglagen så att den bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Åtgärden behöver genomföras i samråd med länsstyrelserna. Åtgärden bör även samverkas med berörda kommuner inom avrinningsområdet.

Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.

- Åtgärden kvarstår med förtydligande om **samverkan ur ett avrinningsområdesperspektiv** vid behov (gul markering)
- **Förstärkt kedja/"blå tråd"** mellan Boverket, Länsstyrelserna och Kommunernas åtgärder kring fysisk planering och planering ur ett **avrinningsområdesperspektiv**
- Förslag även om komplettering med en **ny kommunal åtgärd** om sektorsövergripande vattenplanering ur ett avrinningsområdesperspektiv.
- Stöd för kommunal vattenplanering finns att få via LIFE IP Rich Waters, se www.vattenplanering.se och särskilt <https://www.vattenplanering.se/mer-stod/>

BLÅ TRÅD

Boverket – Åtgärd 1

...vägleda kommuner, länsstyrelser och regioner om fysisk planering enligt PBL, i syfte att följa miljökvalitetsnormer för vatten

Vägledning till kommuner, länsstyrelser och regioner

Länsstyrelserna – Åtgärd 9

... vägleda kommunernas översikts- och detaljplanering så att miljökvalitetsnormer för vatten följs.

Vägledning till kommuner

Kommunerna – Åtgärd 6

... genomföra sin översikts- och detaljplanering samt provning enligt PBL så att MKN för vatten följs.

Genomförande

VISS Vatteninformationssystem
Sverige

Åtgärdsförslag per vattenförekomst i VISS

Normen följs

Distriktsanpassning av åtgärdsprogrammen

- Viktigt med en gemensam grundstruktur, då åtgärdena är övergripande och administrativa.
 - Eventuella distriktsspecifika åtgärder placeras därför sist.
- Beskrivning av hur många vattenförekomster i respektive distrikt som berörs av respektive åtgärd.
- För kommunala åtgärder: beskrivning av vilka kommuner i respektive distrikt som berörs av respektive åtgärd.
- Konkreta åtgärdsförslag hämtas från VISS!

Öppet samråd 1 nov 2020- 30 april 2021

- Din chans att tycka till!
- Lämna synpunkter på exempelvis åtgärder och förvaltningsplan
- Vi önskar deltagande, engagemang och förankring!

Tack för uppmärksamheten!

Frågor?

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Boverkets vägledningsarbete om miljökvalitetsnormer för vatten under 2020

Anders Rimne

Miljökvalitetsnormer i PBL

2 kap. 10 § Vid planläggning och i andra ärenden enligt denna lag ska miljökvalitetsnormerna i 5 kap. miljöbalken eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av 5 kap. miljöbalken följas.

En del vägledning finns redan idag på PBL Kunskapsbanken

Till exempel vägledning om dagvatten, översiktsplanering, planbestämmelser, dricksvatten, länsstyrelsens tillsyn m.m., som också är relevant för MKN vatten.

The screenshot shows the PBL Kunskapsbanken website. The header includes the Boverket logo, the title 'PBL KUNSKAPSBANKEN - en handbok om plan- och bygglagen', and navigation links like 'Till boverket.se', 'Gör din egen PDF', and a search bar. The main navigation bar has links for 'Om PBL', 'Planering' (highlighted), 'Lov & byggprocessen', 'Regler om byggande', and 'PBL akademien'. The 'Planering' section is expanded, showing a list of topics: Regionplanering, Översiktsplanering, Detaljplanering (expanded), and Områdesbestämmelser. Under 'Detaljplanering', the article 'Dagvatten i detaljplan' is selected. The article content discusses the guidance for handling surface water in detailed plans, mentioning the physical planning, legal responsibilities, and the importance of considering groundwater and stormwater. It also references the 'Prop. 2005/06:78' and the 'Plan- och bygglag (2010:900)'. A sidebar on the right titled 'RELATERAD INFORMATION' provides links to a webinar 'Planering för en god livsmiljö' and other relevant legislation like 'Plan- och bygglag (2010:900)' and 'Plan- och byggförordning (2011:338)'.

Boverket

PBL KUNSKAPSBANKEN
– en handbok om plan- och bygglagen

[Till boverket.se](#) [Gör din egen PDF](#)

Vad letar du efter? [SÖK](#)

Om PBL **Planering** Lov & byggprocessen Regler om byggande PBL akademien

Planering

- Regionplanering
- Översiktsplanering
- Detaljplanering**
 - Detaljplaneinstrumentet
 - Detaljplaneprocessen
 - Planbestämmelser
 - Miljöbedömningar
 - Ändring av detaljplan
 - Roller och ansvar
 - Planhandlingar
 - Digitalisering
 - Länsstyrelsens tillsyn
 - Genomförande
 - Områdesbestämmelser

Dagvatten i detaljplan

Lyssna Skicka

I den här temadelen finns vägledning om hur dagvatten bör hanteras i den fysiska planeringen, om vilka lagar som reglerar frågor om dagvatten och vem som ansvarar för dagvattnet i olika situationer.

I vägledningen avses med dagvatten – "tillfälliga flöden av regnvatten, smältvatten och framträngande grundvatten samt spolvatten". Denna definition är hämtad från propositionen Allmänna vattentjänster, [prop. 2005/06:78](#). Det finns inga legaldefinitioner av dagvatten.

Texterna om dagvattenhantering är framtagna för att ge vägledning om hur dagvatten kan hanteras vid planläggning med detaljplan. Vägledningen ger även en mer allmän bild av förutsättningarna för dagvattenhantering vid planläggning och på vilket sätt reglerna i lagen om allmänna vattentjänster påverkar planläggningen.

RELATERAD INFORMATION

Webbseminarium

[Planering för en god livsmiljö](#)

På andra webbplatser

[Plan- och bygglag \(2010:900\) på Sveriges riksdags webbplats](#)

[Plan- och byggförordning \(2011:338\) på Sveriges riksdags webbplats](#)

Vad skiljer MB och PBL?

(grovt förenklat med en icke-jurists ögon)

MB

- Skyddslagstiftning
- Rättigheter och skyldigheter
- Stor frihetsgrad i vad som går att reglera
- Fokus på både genomförande och förvaltning
- Löpande tillsyn
- Den som söker tillstånd ansvarar för genomförandet

PBL (detaljplan)

- Exploateringslagstiftning
- I huvudsak rättigheter (ingen garanti för genomförande)
- Begränsad frihetsgrad i vad som går att reglera (krävs stöd i 4 kap.)
- Fokus på genomförande
- Tillsyn vid genomförande
- Genomförare inte alltid involverade i beslutsprocessen

Boverkets vägledningsarbete 2020 (som planen ser ut just nu)

Vår (maj-juni)

- Planera arbete
- Inläsning av vägledningar, lagar och förarbeten etc.
- Kontakt med myndigheter och forma referensgrupp
- Ta fram underlag med förslag till disposition och val av specifika frågeställningar att belysa

Höst

- Någon form av workshop eller referensgruppsmöte
- Skriva vägledningstexter
- Någon form av inhämtning av synpunkter
- Färdigställa vägledning och ge förslag till fortsättning
- Publicering på PBL Kunskapsbanken tidig vår 2021

Flera som har tyckt att kopplingen mellan MKN och PBL är svår och behöver utredas...

Regeringen 2007

"I PBL-kommitténs slutbetänkande föreslogs även att frågan om miljö kvalitetsnormers reglering i PBL bör utredas särskilt, eftersom den frågan enligt kommittén är otydlig och ger upphov till tillämpningsproblem och därmed också en rättsosäkerhet när det gäller enskilda projekt. Regeringen avser att skyndsamt låta utreda behovet av ändrad reglering av miljö kvalitetsnormer enligt PBL." (Prop. 2006/07:98)

Regeringen 2018

"Regeringen har för avsikt att utreda hur frågor om miljö kvalitetsnormer, och då inte enbart de vattenanknutna miljö kvalitetsnormerna, hanteras inom ramen för plan- och byggprocessen" (Prop. 2017/18:243)

Tack för uppmärksamheten
Anders.rimne@boverket.se

Länsstyrelsen i Stockholms arbete med åtgärd 9

- Länsstyrelsernas åtgärd enligt åtgärdsprogrammet lyder "*Länsstyrelserna ska vägleda kommunerna vid översikts- och detaljplanering så att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.*"

- Länsstyrelsen genomför åtgärden på flera olika sätt. Bland annat;
 - Rådgivning kring MKN vatten i tidig planeringsdialog (denna presentation).
 - Granskning av MKN vatten i detaljplaner med särskilt stöd från vattenexperter internt
 - Två seminarier om MKN i fysisk planering för detaljplanehandläggare och översiktsplanehandläggare samt liknande för teknikkonsulter.
 - Interna utbildningar kring MKN vatten i fysisk planering för både plan och miljö.
 - Erfarenhetsutbyte mellan länsstyrelser i distriktet genom Rich Waters.

Tidig dialog i planprocessen

2020-04-28

Helena Holst

Maria Kjell Andrén

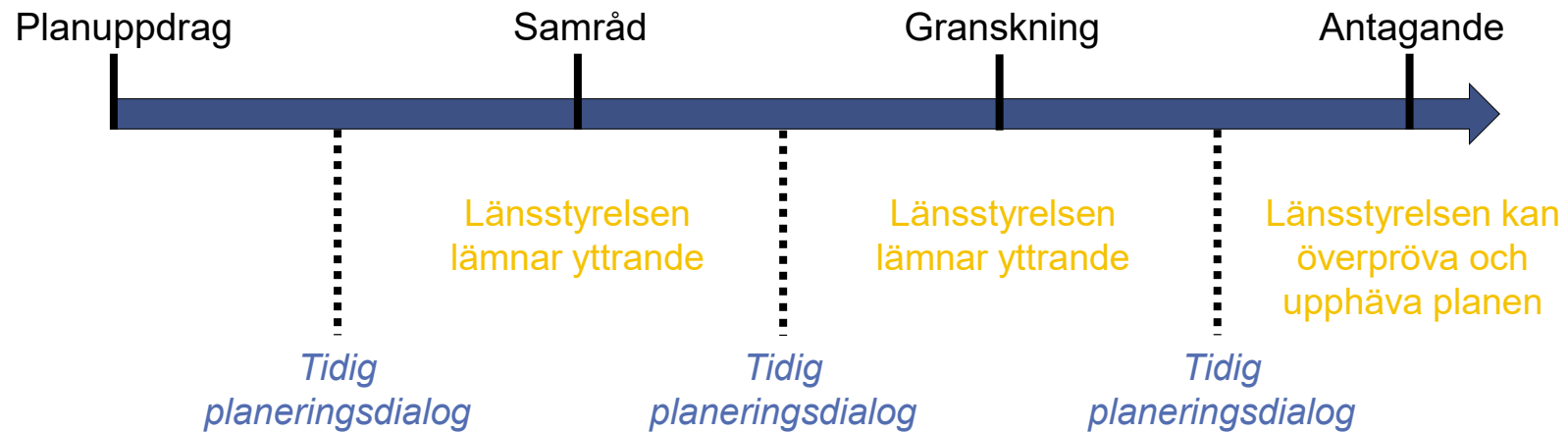
Kommunens utgångspunkter vid planläggning

- **2 kap. 2 § PBL** Planläggning och prövningen i ärenden om lov eller förhandsbesked enligt denna lag ska syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov.
- **2 kap. 10 § PBL** Vid planläggning och i andra ärenden enligt denna lag ska miljökvalitetsnormerna i 5 kap. miljöbalken eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av 5 kap. miljöbalken följas.

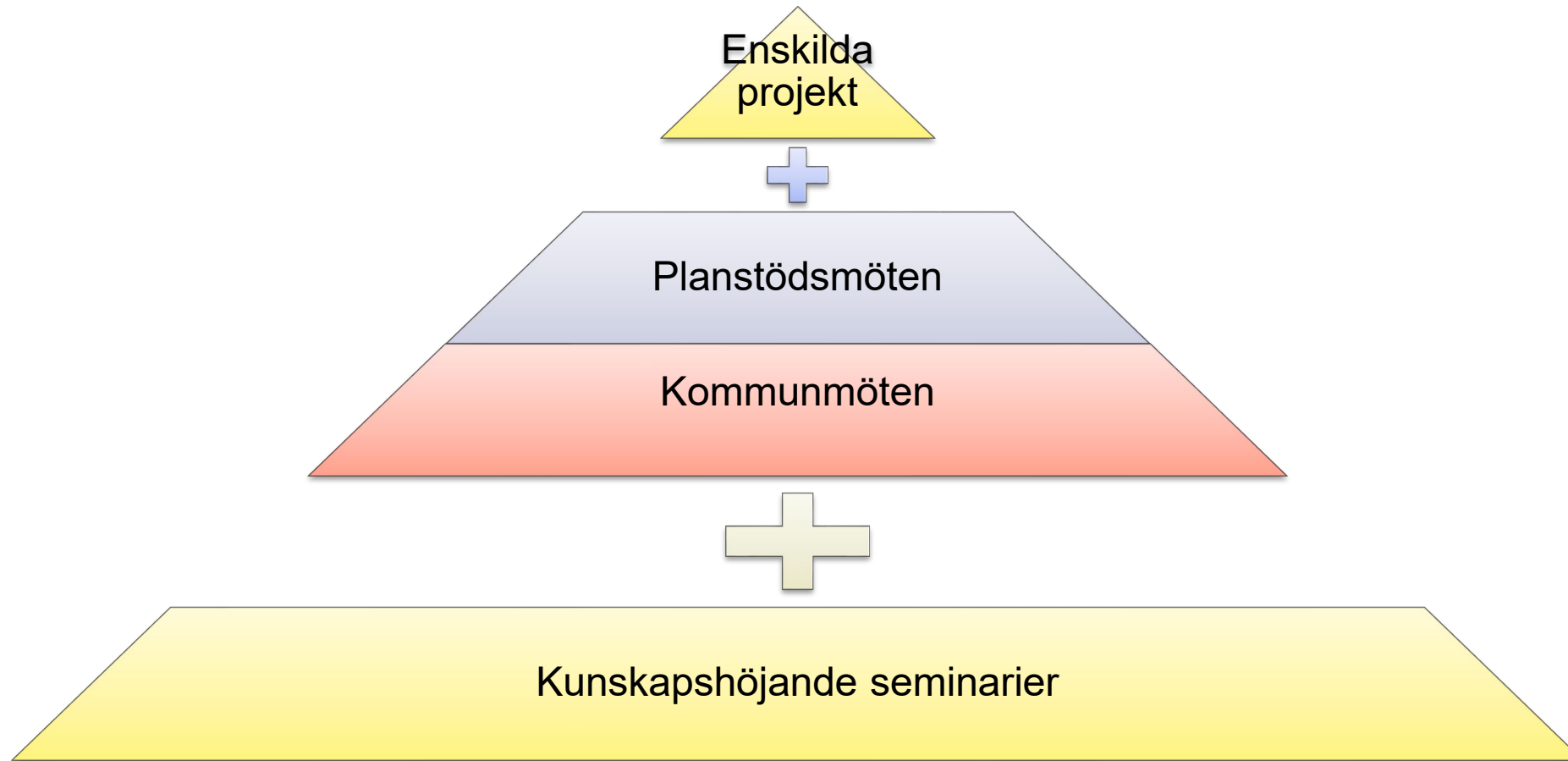
Roller och ansvar

- Kommunen redovisar bedömningar och motiveringar för hur 2 kap. 2 och 10 § PBL uppfylls
- Länsstyrelsen yttrar sig i samråd och granskning av detaljplan.
- 11 kap. 10 § PBL: Vid antagande ska Länsstyrelsen överpröva kommunens beslut, om beslutet kan antas innebära att ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken inte tillgodoses,
 1. regleringen av sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt
 2. **en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,**
 3. strandskydd enligt 7 kap. miljöbalken upphävs i strid med gällande bestämmelser, eller
 4. en bebyggelse blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

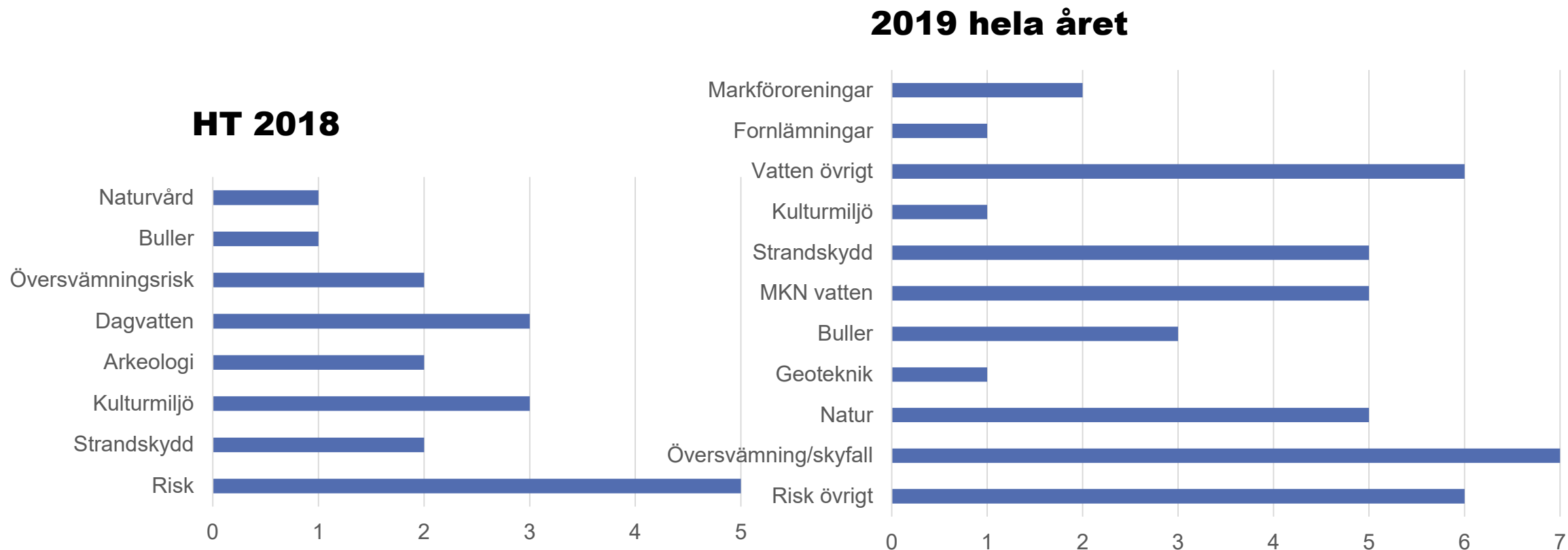
Skeden för dialog i planprocessen

Tidig planeringsdialog (TPD)

Efterfrågan på sakområden

Risk övrigt = Data saknas. Troligtvis farligt gods och närhet till större väg/järnväg

Vatten övrigt= vattenverksamhet, grundvatten, dagvatten

Hur kan Länsstyrelsen ge kommunerna råd och stöd?

- Platsens förutsättningar är unika
 - Recipient och status
 - "Rimligheten" i åtgärder avgörs inte av planens storlek
 - Från t.ex. naturmark till bebyggd mark eller redan hårdgjorda ytor
 - Möjligheter utanför planområdet
 - Rådighet över mark
- Dialog kring:
 - Olika åtgärdsförslag
 - Praxis, lagändringar och utveckling inom området
 - Planeringsförutsättningar

I Länsstyrelsens roll har vi inte möjlighet att svara på:

- Behöver kommunen ta fram fler utredningar?
- Är åtgärderna tillräckliga?
 - Kommer Länsstyrelsen att godta planen?
- Vid mindre ändringar från befintlig markanvändning, vad är rimliga krav?
- 2 kap. 2 § PBL: Kommunen gör bedömningen om användningen är lämplig inklusive förslag på åtgärder.

Recipientperspektivet

- Det "lilla och stora" planperspektivet
- ÖP, FÖP, TÖP, vattenplan och planprogram
- Övergripande och strategisk planering, avrinningsområden, eventuellt över kommungränser

Tack!

Helena Holst. e-post: Helena.Holst@lansstyrelsen.se

Maria Kjell Andrén. e-post: Maria.kjell.andren@lansstyrelsen.se

www.lansstyrelsen.se/stockholm

Södertälje
kommun

Miljökvalitetsnormer för vatten i detaljplaneringen – exemplet Åtäppan i Södertälje kommun

Karl-Axel Reimer, miljökontoret
Erik Arnaryd, samhällsbyggnadskontoret

MKN vatten i fysisk planering

Styrdokument

- Vattenplanen – övergripande om planeringen för god vattenstatus
- VA-policyn omfattar dagvatten
- Dagvattenplan ska tas fram

Intern samverkan

- VA-styrgrupp för att genomföra och följa upp VA-planen
- Förprövningsgrupp för bedömning av ansökningar om planbesked
- Miljökontoret granskar underlag och utredningar om dagvatten
- Telge Nät (VA-huvudman) – granskar underlag för dagvattenutredningar

<https://www.sodertalje.se/globalassets/styrande-dokument/vattenplan-kf181105-huvuddokument-med-bilagor.pdf>

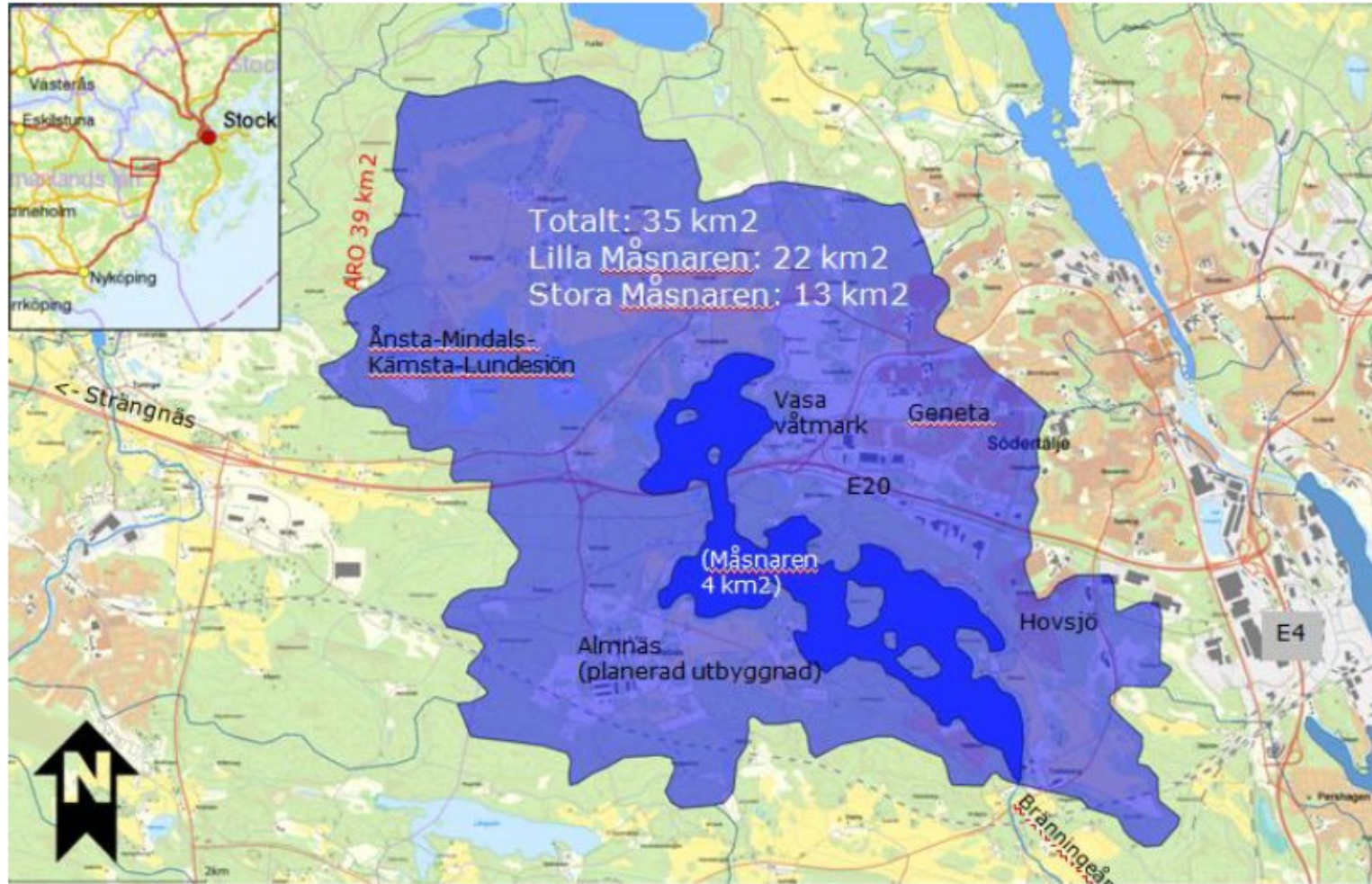

<https://www.sodertalje.se/globalassets/styrande-dokument/va-plan-inkl-va-policy-2017-2030-jan2018.pdf>

Figur 1. Översiktlig bild på det aktuella området Almås sydväst om Södertälje. Almås ligger inom det rödmarkerade området. (Källa: Google maps)

Måsnarens tillrinningsområde

Figur 10. Måsnarens naturliga tillrinningsområde (ljusblå). Bearbetning av karta från VISS.

Behovet av att integrera fysisk planering med vattenplaneringen

Förbättra Måsnarens status

LOVA-projektet "Förbättra Måsnarens status"

- En projekt inom kommunens vattenplanering.
- Modellering av sjön Måsnaren. Ta reda på vad som styr fosfordynamiken.
- Utgår från avrinningsområdesperspektiv
- Identifiering av åtgärder för att uppnå miljökvalitetsnormer.
- Synliggjorde logistikområdets betydelse för Måsnarens vattenstatus.
- **Gav ett nödvändigt planeringsunderlag för detaljplaneringen.**

Planering av logistikområde

Planeringen av Åtäppan

- Att skapa kvartersmark för verksamheter.
- På fastigheten fanns till största delen skogsmark när planprocessen påbörjas.
- **Fick ta omtag på dagvattenfrågan efter modelleringen av Måsnaren.**

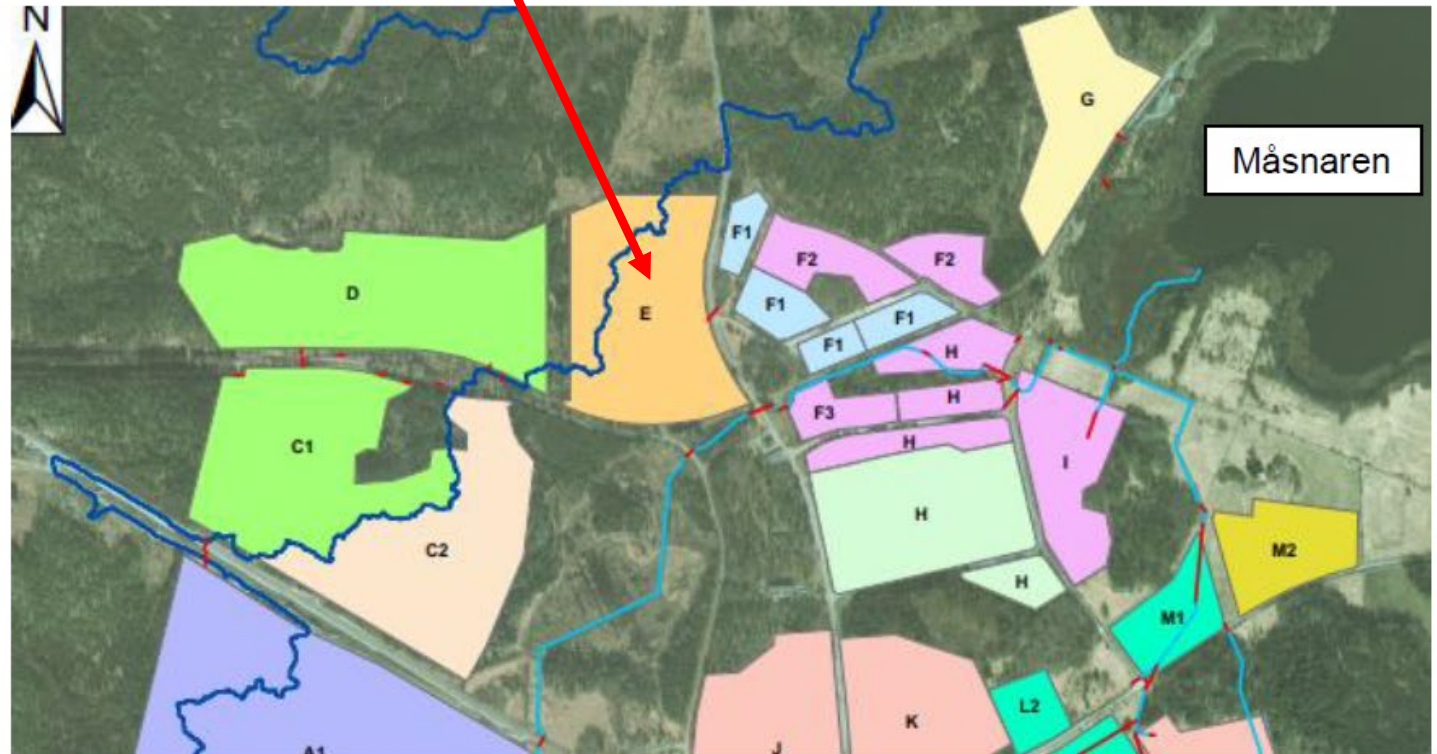
Vattenutredningar med koppling till MKN och Åtäppan

- ☐ Övergripande dagvattenutredning Almnäsområdet (GRONTMIJ, 2015-04-24)
- ☐ Modellering och åtgärdsidentifiering för Måsnaren med tillrinningsområde (WRS i samarbete med KEAB och NATURVATTEN 2017-08-25)
- ☐ Skyfallsanalys Almnäs befintlig situation (SWEKO 2018-11-19)
- ☐ Kompletterande skyfallsanalys – Almnäs befintlig situation med klimatfaktor (SWEKO 2019-08-20)
- ☐ Dagvattenutredning för Åtäppan (SWEKO 2020-02-17)
- ☐ Almnäs dagvattenutredning – uppdatering 2019 (SWEKO 2019-06-03)

Planeringsexemplet Åtäppan

Syftet med detaljplanen:

- Att skapa kvartersmark för verksamheter och dagvattenhantering inom planområdet.
- Ett delområde i planeringen av ett nytt logistikområde - Almnäs.
- På fastigheten är det till största delen skogsmark när planprocessen påbörjas.

Figur 2. Inom området Almnäs arbetar Södertälje kommun med olika delområden. Denna dagvattenutredning fokuserar på Åtäppan, som här är markerat med E. Sjön Måsnaren syns till höger i bild. (Se även bilaga 1–1)

Planprocessen för Åtäppan

❑ Maj 2017 - planarbetet startar för Åtäppan

❑ Oktober 2017 - dagvattenutredning för planområdet påbörjas

- Samtidigt påbörjas en revidering av den övergripande dagvattenutredningen från 2015 som finns för hela Almnäsområdet

❑ Vintern 2018/2019 – detaljplanen på samråd

- Övergripande dagvattenutredning från 2015 bifogas
- Den specifika dagvattenutredningen för planområdet bifogas.
 - Presenterar tre förslag till LOD (lokalt omhändertagande av dagvatten)
 - Hänvisar till LOVA-rapporten (2017-08-25)
 - Rekommenderar lösning
 - 75 % fosforrening
 - 68 % kväverening
 - > 90 procents rening av de flesta metaller och andra vanligt förekommande föroreningar i dagvatten.
 - Behandlat dagvatten leds till ett befintligt dike i det övergripande dagvattensystemet (utredningen 2015)

❑ Vintern 2018/2019 – Länsstyrelsens yttrande vid samrådet:

- Dagvattenutredningen från 2015 är omfattande och överlag bra.
- Det visar på kraftigt ökade flöden och mängdtransporter av dagvatten efter exploatering.
- Det finns inga betydande grundvattentäkter under planområdet, men den stora förändringen i markens genomsläpplighet på grund av exploateringen kommer att leda till en kraftig omfördelning av vattenbalansen i hela området”
- I övrigt läggs mycket fokus på MKN vatten kopplat till risken för sulfidberg inom planområdet.
- Förtydliganden om skyfallshantering efterfrågas också.
- Dagvattenutredningen för detaljplanen nämns inte specifikt.

❑ Hösten 2019 - detaljplanen skickas ut på granskning

- Reviderade dagvattenutredningar.
 - **Presenterar tre förslag till LOD (lokalt omhändertagande av dagvatten)**
 - **Rekommenderar lösning**
 - 84 % fosforrening (tidigare 75 %)**
 - 63 % kväverening (tidigare 68 %)**
 - > 90 procents rening av de flesta metaller och andra vanligt förekommande föroreningar i dagvatten.**
 - **Behandlat dagvatten leds till ett befintligt dike i det övergripande dagvattensystemet (utredningen 2015)**

□ Hösten 2019 – Länsstyrelsens yttrande vid granskningsskedet:

- Åtgärder som föreslås i detaljplanen **säkerställer inte att planen medverkar till att MKN kommer kunna följas.**
- Länsstyrelsen anser att det **krävs fler åtgärder** än de som planeras för i nuläget för att komma ner till acceptabla utsläppsnivåer.
- I enlighet med LOVA-rapport (WRS 2017) angående åtgärder för att uppnå god status i Måsnaren behöver utsläpp av fosfor från Almnäsområdet i stort reduceras med 90 procent.
- Den ökning av fosforutsläpp som konstateras i den framtagna dagvattenutredningen (SWECO 2019) äventyrar därmed möjligheten att följa MKN.
- **Inför antagandet behöver kommunen därför visa att områdets exploatering inte kommer att leda till en ökning av flöden och mängder dagvattentransporterade föroreningar.**
- Det verkar som att kommunen anser att hela fördröjningsbehovet åtgärdas med hjälp av dammar. Flera av dessa planeras emellertid att anordnas utanför denna detaljplan.
- En förutsättning för att planen ska kunna bidra till att MKN följs är att de föreslagna dammarna renar bort tillräckligt med fosfor.
- **Länsstyrelsen anser därför att anordnandet av dessa dammar ska vara säkerställt innan planen antas och att detta ska framgå av planhandlingarna."**

□ Hösten 2019 – fortsatt dialog med länsstyrelsen efter granskningsskedet:

- Kommunen och LST träffas för att diskutera detaljplanen. Kommunen påpekar att LOVA-rapporten nämner siffrorna 80 - 90 % reduktion av fosfor, inte 90 % som LST påpekar.
- Kommunen förtydligar också att planerade dammar utanför planområdet inte tillhör reningsanläggningen för Åtäppan utan ingår i det övergripande dagvattensystemet i området.
- Kommunen påpekar också att utanför planområdet ska det renade dagvattnet ledas i ett befintligt dike, inte ett planerat.
- Kommunen och LST är oense om reningsgraden, LST kräver fler åtgärder, mer rening. Kommunen anser att de gjort tillräckligt med hänvisning till LOVA-rapporten. Det framkommer också att sjön Måsnaren klassats om till dålig status gällande näringsämnen.

□ Hösten 2019: Detaljplanen antas

- Detaljplanen antas med endast mindre revideringar i dagvattenutredningen.
- Kommunen står fast vid sin bedömning och argumenterar för det i granskningsutlåtandet.
- Argumenten handlar om de förtydliganden som kommunen tagit upp i dialogen parterna emellan.

❑ November - december 2019: LST väljer att först överpröva detaljplanen och därefter att upphäva den antagna detaljplanen

Motiveringen till beslutet:

- *LST anser att kommunen inte kan räkna med rening från det befintliga diket utanför planområdet då det också belastas av andra källor.*
- *Reningsbehovet i LOVA-rapporten går inte att likställa med reningsbehovet för enskilda detaljplaner då reningsbehovet ska utgå från recipienten.*
- *LST anser inte att kommunen har säkerställt tillräckligt med dagvattenfördröjande åtgärder kopplade direkt eller indirekt till den aktuella detaljplanen för att den ska medverka till att MKN för vatten kan följas.*
- *Planbestämmelserna på plankartan reglerar inte dagvattenhanteringen tillräckligt - samt att hänvisningar till andra dokument i en bestämmelse ogillas.*

❑ December 2019 - januari 2020: Dialog med LST och ny process

- Ett möte hålls med LST, LST påvisar att fler åtgärder behöver finnas med i förslaget som presenteras.
- Samtidigt tas beslut om en reviderad/ny granskning av detaljplanen.
- **Dagvattenutredningen revideras med ytterligare en dagvattenåtgärd i form av en översilningsyta samt med argumentation att andra åtgärder planeras för sjön vilket kommer minska fosfornivån.**
- Dagvattenförslaget består vid detta skede av en öppen sedimentationsdamm med utformning som möjliggör oljeavskiljning och försedimentering, en översilningsyta samt ett utlopp via krossdike följt av en ledning till recipient. **Alternativet beräknas kunna klara 93 procent fosforrening, 76 procent kväverening och 95 procents rening av de flesta metaller och andra vanligt förekommande föroreningar i dagvatten.**
- Reningsgraden för fosfor har därmed ökat nio procentenheter.
- Ett nytt möte hålls med LST. LST anser att förslaget är bättre men att en annan utformning hade varit önskvärd. LST framför också att de inte förordar flera alternativ i dagvattenutredningen då kommunen/konsulterna inte tydligt visar ett alternativ som förordas. LST påtalar att tydligare argumentation för endast ett alternativ är att eftersträva. Att hänvisa till andra åtgärder som görs för sjön är inte något som godkänns. Detaljplanen måste hantera sin rening direkt eller i anslutning till planområdet - inte fristående från detaljplanen i form av andra åtgärder.

❑ December 2019 - januari 2020: Dialog med LST och ny process

- Dagvattenutredningen revideras ytterligare en gång - men inte gällande åtgärder - istället struktureras hela rapporten om, endast ett alternativ finns nu med och mer och tydligare argumentation för föreslaget alternativ förs in i utredningen.
- Plankartan revideras också under denna process - ytan för dagvattenanläggningen får en egen användning. Hänvisningen till andra dokument tas bort. Bestämmelser om hårdgörningsgrad samt att ytan för dagvattenhanteringen inte får hårdgöras införs.
- Inga fler möten hålls med LST.

☐ Februari 2020: Detaljplanen skickas ut på ny granskning

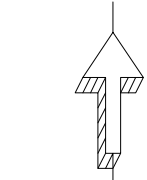
☐ Mars 2020: LST yttrar sig - inga synpunkter

☐ Mars 2020: Detaljplanen antas

☐ April 2020: Detaljplanen vinner laga kraft

Xref-filering: N:\10515105152204_Underlag\08_Artikelfiler\2019-04-09_Skissunderlag_DWG\624101_M01P01.dwg
N:\10515105152204_Underlag\12_Kommun\2019-06-28_Planprogram_DWG\624101_M01P01.dwg
N:\10515105152204_Underlag\12_Kommun\2019-06-28_Planprogram_DWG\624101_M01P01.dwg
N:\10515105152204_Underlag\12_Kommun\2019-06-28_Planprogram_DWG\624101_M01P01.dwg
P:\Liljeval201711719200\MMODELL\UE-63-P01.dwg
P:\Liljeval201711719200\MMODELL\UE-63-P01.dwg
P:\Liljeval201711719200\MMODELL\UE-63-P01.dwg

Dnr: SBN-2017-01018

- GRUNDKARTANS BETECKNINGAR
- o Gränspunkt, inmätt eller beräknad
 - Fastighetsgräns
 - Annan gräns för område för servitut, ledningsrätt, nyttjanderätt, förlämningsregister
 - 1:1 Registernummer för fastighet med kvartersnamn
 - serv, sv Servitut
 - R Förlämningsregister
 - lr Ledningsrätt
 - Byggnad i allmänhet
 - Skärmtak
 - Staket
 - Stödmur
 - Dike
 - Stig
 - Slänt
 - Gata, väg
 - Berg i dagen
 - Barrskog resp lövskog
 - Belysningsstolpe
 - Stolpe
 - + 0,0 Avvägd höjd
 - Höjdkurvor (med 0,5 meters ekvidistans)

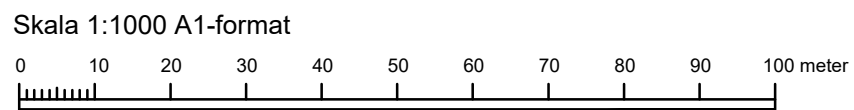
Koordinatsystem: SWEREF 99 18 00
Höjdsystem: RH 2000

Grundkarta med fastighetsredovisning
upprättad 2019-07-23

Jenny Ernberg
Kartingenjör
Peter Neidestam
Mätningssingenjör

UPPLYSNING

Vid behov av brandvattenmagasin skall detta lösas inom egen fastighet, då sprinklers ej får anslutas direkt till det kommunala VA-nätet.

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Bestämmelser utan beteckning gäller inom hela planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns
- Administrativ och egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Kvartersmark. 4 kap. 5 § 1 st 3 p.

E ₁	Transformatorstation
J ₁	Logistik
J ₂	Upplag
J ₃	Lager
Z	Verksamheter

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Bebyggandets omfattning

- e₁ Högsta utnyttjandegrad i byggnadsarea per fastighetsarea är 40%, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
- e₂ Inom fastighet får högst 15% av byggrätten överstiga föreskriven högsta byggnadshöjd till en totalhöjd av 40,0 meter., 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
- Marken får inte förse med byggnad, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
- Högsta byggnadshöjd är 25,0 meter, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.

Placering

- p₁ Byggnad ska placeras minst 4,0 meter från fastighetsgräns, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

Markens anordnande och vegetation

- Endast 70 % av markytan får hårdgöras, 4 kap. 10 §
- n₁ Marken ska användas för slänter och/eller stödmur från befintlig marknivå upp till byggbar kvartersmark, 4 kap. 10 §
- +0,0 Markens höjd över angivet nollplan, 4 kap. 10 §

Skydd mot störningar

- m₁ Inom kvartersmark får belysningsmaster om en maximal höjd om 40 m uppföras. Belysningsmaster får placeras i anslutning till fastighetsgräns. Belysning skall utformas så att störning mot angränsande fastigheter minimeras., 4 kap. 12 § 1 st 1 p.
- m₂ För att dämpa negativ omgivningspåverkan får byggnader över 25 m höjd ej förse med skyltar med lysanordning., 4 kap. 12 § 1 st 2 p.
- m₃ Inom marken skall anläggning för rening och fördröjning av dagvatten från all kvartersmark anläggas i enlighet med godkänd dagvattenutredning (SWEKO 2019-08-20, sid. 17-24), 4 kap. 12 § 1 st 1 p.
- m₄ Marken skall höjdsättas så att dagvatten leds mot dagvattenanläggning i söder och ej leds vidare mot vägområde i öster., 4 kap. 12 § 1 st 1 p.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

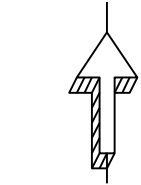
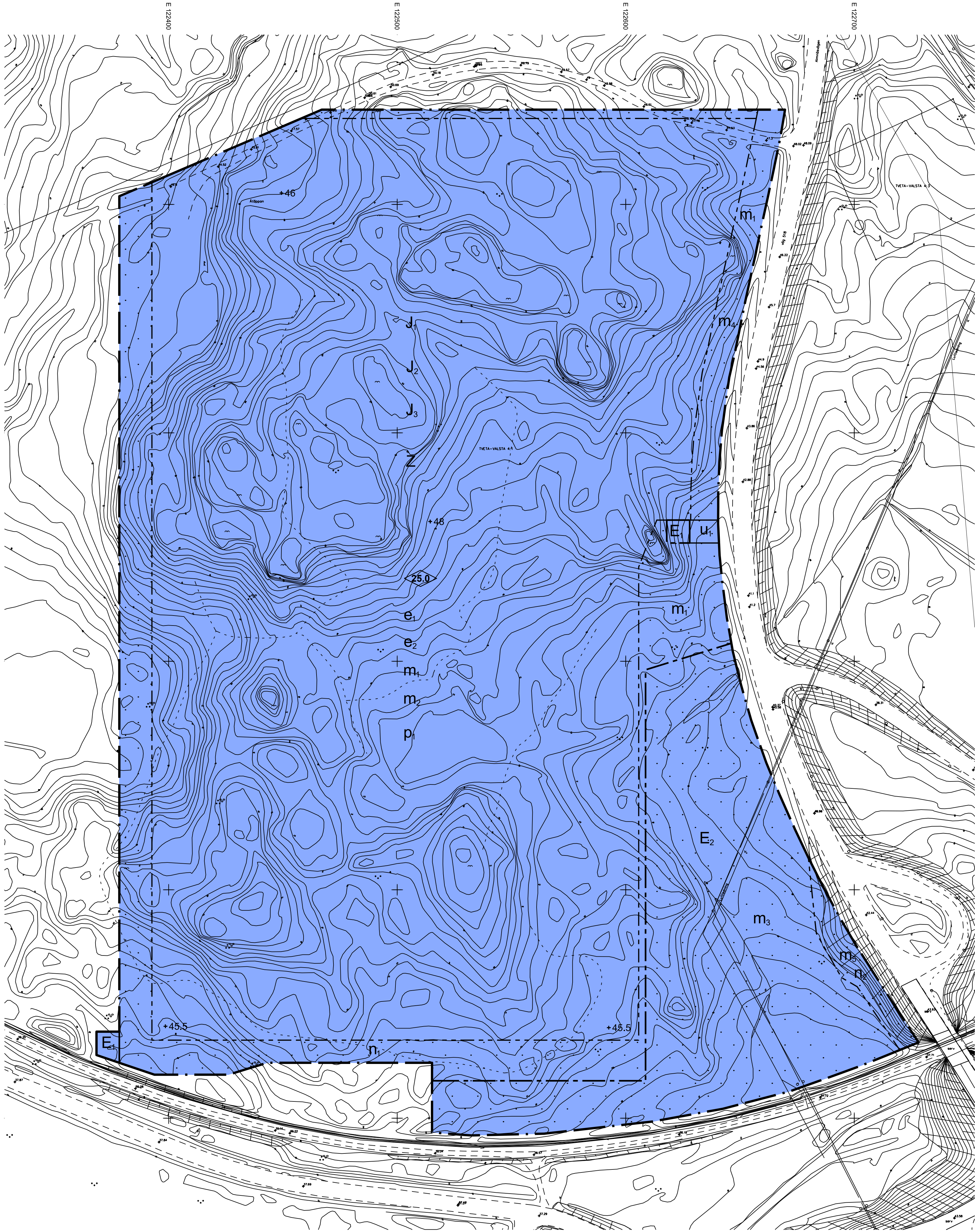
Genomförandetid

Genomförandetiden är 10 år från och med den dag detaljplanen vinner laga kraft, 4 kap. 21 §

Markreservat

- u₁ Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar, 4 kap. 6 §

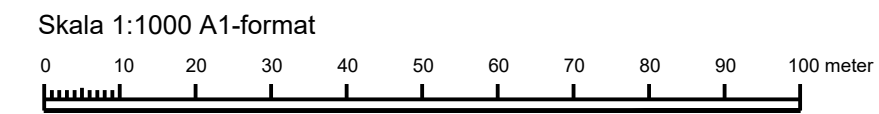
Till planen hör: ☐ Planprogram ☒ Planbeskrivning ☒ Genomförandebeskrivning	☐ Miljökonsekvensbeskrivning ☒ Fastighetsförteckning ☒ Samrådsredogörelse ☐ Illustrationskarta	☒ Utlåtande efter granskning ☐ ☐
Detaljplan för		
del av TVETA-VALSTA 4:1 (Åtäppan) inom Almnäs industriområde, Södertälje		
Södertälje kommun	Stockholms län	Beslutsdatum Godkännande
Antagandehandling		Instans
Samhällsbyggnadskontoret		Antagande
Upprättad: 2019-09-23		Laga kraft
Andreas Klingström Planchef		SBN-2017-01018
Carl-Henrik Barnekow Planeringsarkitekt, Norconsult AB		

- GRUNDKARTANS BETECKNINGAR
- o Gränspunkt, inmätt eller beräknad
 - Fastighetsgräns
 - - - - - Annan gräns för område för servitut, ledningsrätt, nyttjanderätt, fornlämning
 - 1:1 Registernummer för fastighet med kvartersnamn
 - serv, sv Registernummer för fastighet med traktnamn
 - R Servitut
 - ir Fornlämning
 - Byggnad i allmänhet
 - Skärmtak
 - Staket
 - Stödmur
 - Dike
 - Stig
 - Slänt
 - Gata, väg
 - Berg i dagen
 - Barrskog resp lövskog
 - Belysningsstolpe
 - Stolpe
 - + 0,0 Avvägd höjd
 - Höjdkurvor (med 0,5 meters ekvidistans)
- Koordinatsystem: SWEREF 99 18 00
Höjdsystem: RH 2000
- Grundkarta med fastighetsredovisning
upprättad 2019-03-03
- Jenny Ernberg
Kartingenjör
Peter Neidestam
Mätningingenjör

UPPLYSNING

Vid behov av brandvattenmagasin skall detta lösas inom egen fastighet, då sprinklers ej får anslutas direkt till det kommunala VA-nätet.

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Bestämmelser utan beteckning gäller inom hela planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns
- Administrativ och eigenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Kvartersmark. 4 kap. 5 § 1 st 3 p.

E ₁	Transformatorstation
E ₂	Dagvattenanläggning
J ₁	Logistik
J ₂	Upplag
J ₃	Lager
Z	Verksamheter

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Bebyggandets omfattning

- e₁ Högsta utnyttjandegrad i byggnadsarea per fastighetsarea är 40%.
4 kap. 11 § 1 st 1 p.
- e₂ Inom fastighet får högst 15% av byggrätten överstiga föreskriven högsta byggnadshöjd till en totalhöjd av 40.0 meter., 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
- Marken får inte förses med byggnad, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
- Högsta byggnadshöjd är 25.0 meter, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.

Placering

- p₁ Byggnad ska placeras minst 4.0 meter från fastighetsgräns, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

Markens anordnande och vegetation

- Endast 65 % av markytan får hårdgöras, 4 kap. 10 §
- m₁ Marken ska användas för slänter och/eller stödmur från befintlig marknivå upp till byggbar kvartersmark, 4 kap. 10 §
- m₂ Marken ska användas för slänter., 4 kap. 10 §
- +0,0 Markens höjd över angivet nollplan, 4 kap. 10 §

Skydd mot störningar

- m₁ Inom kvartersmark får belysningsmaster om en maximal höjd om 40 m uppföras. Belysningsmaster får placeras i anslutning till fastighetsgräns. Belysning skall utformas så att störning mot angränsande fastigheter minimeras., 4 kap. 12 § 1 st 1 p.
- m₂ För att dämpa negativ omgivningspåverkan får byggnader över 25 m höjd ej förses med skyltar med lysanordning., 4 kap. 12 § 1 st 2 p.
- m₃ Marken får ej hårdgöras. Inom marken skall anläggning för rening och fördrojning av dagvatten från all kvartersmark anläggas. Marknivån får anpassas så att tänkt funktion är möjlig att uppnå., 4 kap. 12 § 1 st 1 p.
- m₄ Marken skall höjdsättas så att dagvatten leds mot dagvattenanläggning i söder och ej leds vidare mot vägområde i öster., 4 kap. 12 § 1 st 1 p.
- m₅ Markens funktion som vägbank får ej påverkas negativt., 4 kap. 12 § 1 st 1 p.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetid

Genomförandetiden är 10 år från och med den dag detalplanen vinner laga kraft, 4 kap. 21 §

Markreservat

- u₁ Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar, 4 kap. 6 §

Till planen hör: ☐ Planprogram ☒ Planbeskrivning ☒ Genomförandebeskrivning	☐ Miljökonsekvensbeskrivning ☒ Fastighetsföreteckning ☒ Samrådsredogörelse ☐ Illustrationskarta	☒ Utlåtande efter granskning 1 ☒ Utlåtande efter granskning 2 ☐
Detaljplan för		
del av TVETA-VALSTA 4:1 (Åtäppan) inom Almnäs industriområde, Södertälje		
Södertälje kommun	Stockholms län	Beslutsdatum Godkännande
Antagandehandling	Antagande	Instans
Samhällsbyggnadskontoret	Laga kraft	
Upprättad: 2020-03-10		
Andreas Klingström Planchef	Carl-Henrik Barnekow Planeringsarkitekt, Norconsult AB	SBN-2017-01018

Slutsatser

- ❑ **Vattenplaneringen/vattenförvaltningen måste vara en utgångspunkt för detaljplaneringen**
Det kostar att göra omtag...
- ❑ **Viktigt att känna till orsakerna till vattenförekomsternas status innan planläggning**
Veta vilka åtgärder som kan bidra till MKN.
- ❑ **Studera vilka sammantagen exploatering/planläggning som kan vara möjlig i relation till miljökvalitetsnormerna i avrinningsområdet**
Gör den stora bilden först. Skyfallskartering
- ❑ **Varje planområde ska rena sina egen avrinning**
Det är den uppfattning vi fått. Det går inte att tillgodoräkna reningsinsatser som görs på andra håll i avrinningsområdet. T. ex. om kommunen anlägger våtmarker för dagvatten; det förändrar inte kraven på nya planområden.
- ❑ **Stöd och vägledning**
 - Vi har upplevt behov av tydligare och mer konkret vägledning. Har sökt oss fram.
 - Hur sätts reningsbetinget för ett enskilt planområde?

MER – skrivelse om dagvatten

2020-04-28

Elin Ångman, projektledare Mälaren – en sjö för miljoner (MER)

elin.angman@lansstyrelsen.se

Mälaren – en sjö för miljoner

Mälaren – en sjö för miljoner
(MER) har till syfte att underlätta
och påskynda kommunernas
åtgärdsarbete för att säkra
vattenresurserna i Mälaren.

23 kommuner är medlemmar

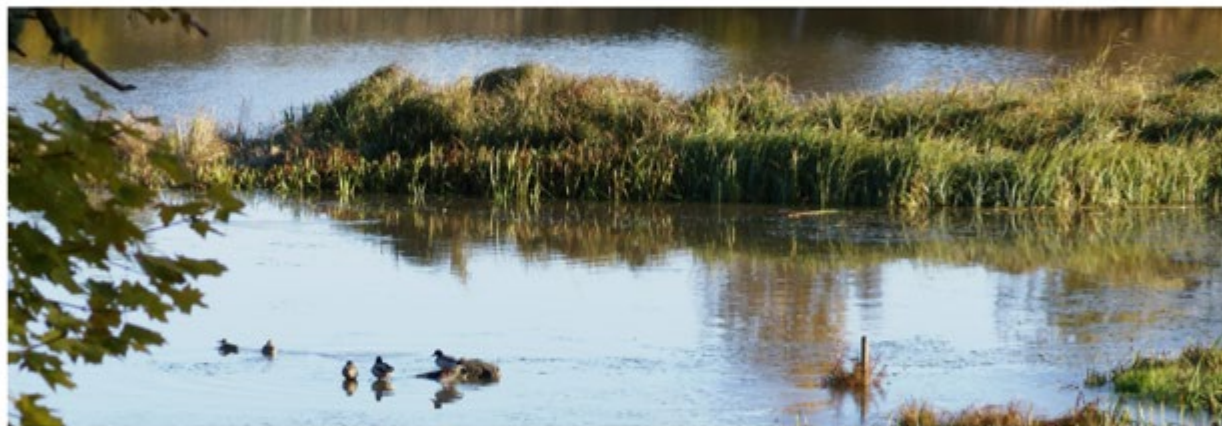
www.malaren.org

Inbjudan

Välkommna till ett seminarium om dagvattenhantering i Västerås den 29 januari 2019

En konferens om dagvattenhantering – lagstiftning, styrmedel och praktiska lösningar

Vad säger lagstiftningen om dagvattenhantering? Hur fungerar det i praktiken på kommunerna? Vilka lagkrav och styrmedel finns och vilka behövs? Under dagen får ni höra kommuner berätta om hur de i praktiken hanterar dagvattenfrågan från översiktsplan och detaljplan till byggande och drift. Vattenmyndigheten och Boverket presenterar sina perspektiv och gör en framtidsspaning. Dagen avslutas med en paneldiskussion.

Målgrupp: I första hand kommuner, men länsstyrelser, konsulter och andra intresserade är välkomna
Plats: Aros Congress Center

Process: Ta fram en skrivelse som MER-kommunerna står bakom

- Kommunerna har lyft dagvattenfrågan som problematisk
- MER sammanställer existerande utredningar
- Tjänstemän och politiker i MER har fått information om skrivelsen
- 15 stycken tjänstemän har anmält intresse för att vara med och utforma skrivelse (5 maj 2020)
- Alla kommuner får skrivelsen för kommentarer
- Underskrifter (tidsplan höst)
- Lyfta till regeringsnivå

MER – skrivelse om dagvatten

2020-04-28

elin.angman@lansstyrelsen.se

www.malaren.org

Tid för fler frågor

Länsstyrelsen
Stockholm

Tack för idag!

- Presentationer mailas till alla deltagare samt läggs på www.vattenplanering.se
- Ni får en utvärdering på mail också – svara gärna på den så vi kan göra bättre möten för er.
- 4 juni - Webbinarium: Vattenplaneringens avgörande roll för att säkra framtida ekosystemtjänster.

Plus se www.richwaters.se för övriga delprojekts arrangemang eller www.vattenplanering.se för mer stöd i arbetet!